

Anton Hribar - Korinjski (1864–1953) (2. del)

Tončka Galjot, roj. Pfajfar

V letošnjem letu se spominjamo 150-letnice rojstva gospoda Antona Hribarja - Korinjskega, dolgoletnega župnika na Zalem Logu. Ta pesniška duša je 40 let živel med nami in počiva na zalološkem pokopališču, kjer je v spomin nanj na zunanji steni prezbiterja spominska plošča - nagrobnik.

Anton Hribar - Korinjski.
Foto: arhiv Martine Košmelj Wagner

Po prihodu na Zali Log je poleg duhovniškega dela pridno pisal. V to odročno faro, za takratne razmere, gledano iz Ljubljane, bogu za hrbtom, je bil poslan kazensko. Sam ga je duhovito poimenoval Žali Bog. Svojim predstojnikom ni bil po voji zaradi svobodnega duha, od njega so pričakovali le globoko katoliško vero, ki naj bi jo posredoval vernikom. Druženje z drugače mislečimi ljudmi, pesnikovanje in lahkotno stihotvorstvo ter preživljanje prostega časa v prijateljskih družbah pa se jim ni zdelo primerno. Očitali so mu površno opravljanje duhovniških dolžnosti, kar je posebno motilo duhovnike sosednjih far. Toda zalološkim faranom se je priljubil in se je z njimi in med njimi dobro počutil. Razen nekaj izjem fara in farani niso bili bogati; skrbel je za njihov dušni blagor in zaupano mu cerkev, župnišče in cerkveno premoženje. Svojo vero je izpričeval v mnogih nabožnih pesmih.

Posebno je treba omeniti njegovo skrb za otroke, ki jim je pretil v pesem Jezusovo življenje, kakor je zapisano v Svetem pismu Nove zaveze. Pri verouku je zahteval, da se pesmi naučijo na pamet, in jim s tem olajšal učenje verske zgodovine. Zanimivo je, da je nekaj pesmi napisal celo na praznih straneh ob platnicah knjige *Catalogus Cleri* iz leta 1914 in 1917.

Znan po svoji razgledanosti in družabnosti je imel veliko prijateljev med duhovniki in ostalo tedanja inteligenco, zato sem dodala nekaj čestitk v

Nagrobnik. Foto: Matej Galjot

verzih, ki so si jih izmenjavali med seboj.

V letošnji številki *Železnih niti* nadaljujem z njegovimi pesmimi, ki jih lani zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti. Uspelo mi jih je še nekaj najti in s tem povečati njegov opus neobjavljenih pesmic in prigradnic.

Zahvaljujem se g. Andreju Demšarju za tipkopis o Jezusovem življenju, župniku g. Tinetu Skoku in g. Vinku Demšarju pa za pogled v arhiv župnije Zali Log.

Za rokopis prigradnice in objavo ob poroki gospoda Košmelja leta 1919, fotografijo iz knjige *Popevčice I.* in spomine nanj se zahvaljujem g. Martini Košmelj Wagner.

Anton Hribar s prvoobhajanci. Foto: arhiv Jožice Rant

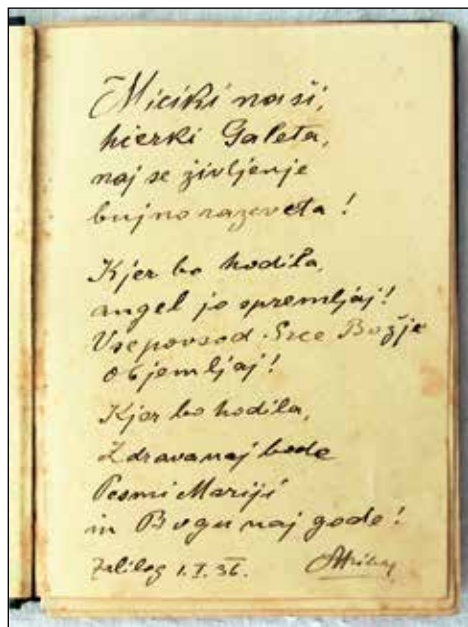
Anton Hribar v družbi.
Foto: arhiv Dermota-Weichenbach

Hvaležna sem g. Minki Kenda, ki je dala na razpolago zapuščino tete Marije Markelj, dolgolete založske organistke, ki je veliko pomagala pri verskem življenju v fari.

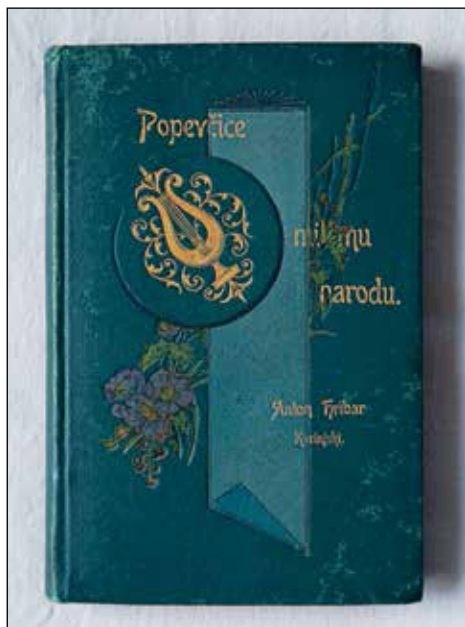
Vsem pesmim, prigodnicam in voščilom je zaradi preglednosti pripisan vir in v kakšni obliki sem jo dobila.

Za konec naj zapišem še, da bi se dalo o gospodu Hribarju napisati in urediti njegova dela za zajetno knjigo, kjer bi upoštevali njegove pesmi, ki jih je izdal v Popevčicah I. in II., pesmi, ki jih je pisal v dijaški list Domače vaje ter kot vesten pesnik in sodelavec v Dom in svet.

V Železnih nitih pa so le pesmi, ki še niso bile objavljene, in verjamem, da bi se jih še kaj našlo.

Zapis v spominsko knjigo Mariji Markelj.
Arhiv Minke Kenda

Popevčice I. Arhiv Martine Košmelj Wagner

Križ – tolažba

*Ne hodi, ne hodi veliko okrog, ne išči tolažbe okoli.
Tolažbo deli ti le križani Bog, pod križem poklekni in moli.*

*Ne hodi, ne hodi po mestih, vaseh, tolažba med svetom ne biva.
Ne išči tolažbe pri svetnih ljudeh, le v križu tolažba se uživa.*

*Ne hodi, ne hodi, kjer lišp je doma, bogastvo ne more je dati.
Na križu tolažba je večna doma, če s križem se hočeš seznaniti.*

*Ne hodi, ne hodi čez vrtič in gaj, ne išči kjer slavec popeva.
Saj nima na zemlji tolažbe kak kraj, tolažba le s križa odseva.*

*Le slušaj, le slušaj z drevesa žgoli ti ptičica drobna pevaje:
Le križa drevo ti tolažbo deli, na zemlji tolažbe ni slaje.*

*Le hiti, le hiti, objemi ta križ, na srce pritisni ga k sebi,
da v križu tolažbe si večne dobiš, oj blagor, oj blagor ga tebi!*

*Le drži, le drži dragi križ objet, položi na glavo si venec.
Le v križu in trnjevem vencu otet, boš ljubi moj dragi Slovenec!*

(arhiv Minke Kenda)

Jezusova mladost

*Ko rojen Rešenik sveta bil v betlehemske hlevci,
nebeški svet prišel z neba in angelci so pevci.*

*Nad hlevcem angelci pojo Bogu čast na višavah,
ljudem, ki blage volje so, mir bodi po nižavah.*

*Marija ga povila je lepo v plenice bele
in v jasli položila je, da detece bi grele.*

*Pastirjem angelček veli tja k hlevcu pohitite,
tam v hlevcu Detece leži, ponižno ga molite.*

*Ko ugasnil je nebeški žar, pastirji v hlev hitijo,
nesejo jagnjeta mu v dar in Detece častijo.*

*Pri obrezovanju osmi dan, ime mu Jezus dali,
nato štirideseti dan ga v templju darovali.*

*Ko zvezda svetla pripelja tri modre tam od vzhoda,
kadila, mire in zlata nosijo za gospoda.*

*Ko v Betlehemu kralj mori vse dečevske otroke,
v Egipt Jožef z njim beži, da mu ne pride vroke.*

*Ko kralj Herod hudoben umre, nazaj se Jožef vrne,
ko na domača tla dospe, se v Nazaret obrne.*

*Ko Jezus ima dvanajst let v Jeruzalem gre s starši,
a tam za njim zgubijo sled in ni ga med tovarši.*

*Ko išoč nazaj hite tri dni v skrbeh velikih,
naposled v templju ga dobe pri modrih učениkih.*

*Oprime Jezus se obeh in rastel je v starosti,
doma pri Bogu, pri ljudeh, na umu in modrosti.*

(tipkopis Andreja Demšarja)

Jezus javno uči in dela čudeže

*Ko let je star že trideset, se Jezus da krstiti,
se postil dni je štirideset, nato začne učiti.*

*Ko skuša ga hudobni duh, ga Jezus proč odžene,
poberi se pekla napuh, ne hodi več do mene.*

*Tri leta Jezus je učil po svoji domovini,
povsod dobrote je delil med reveži trpini.*

*Ko v Kani Galileji so imeli ženitnino,
v zadregi svatov je vodo spremenil v vino.*

*Učenci nekdanj celo noč nič niso rib dobili,
ko pride Jezus na pomoč, vsi čolni polni bili.*

*Je z malo kruha, ribami več tisoč jih nasitil
in med viharjem šibami je svoje učence ščitil.*

*Iz obsedenih je hudobnega duha izganjal,
da res poslan je od Boga, je s čudeži naznanjal.*

*Je gluhih sluh, vid slepim dal in hromi so hodili,
je gobav čist pred njim obstal in mrtvi oživali.*

*Hči Jairova, iz Najma sin uboge vdove
in Lazarja groba temin dobe sestre njegove.*

*Naprej je že prerokoval, da umrl bo na križu,
nam svetega Duha poslal, odprl dom bo paradizu.*

(tipkopis Andreja Demšarja)

Jezus trpi

*V Jeruzalem gre zadnjo pot še Jezus na oslici,
pozdravlja narod ga povsod, vesel s hozana klici.*

*V četrtek veliki zvečer je Jezus svoje zbral,
da bi do konca sveta vsak v njegovem nauku stal.*

*Vzame Jezus kruh v roke, ga razlomi, zre v nebo,
učencem reče jejte vsi, to moje je telo.*

*Tako je kelih z vinom vzel in ko ga posveti,
le pijte vsi, jim je velel, ker to je moja kri.*

*Oboje, ko zaužili so, jim reče Božji Sin,
apostoli, to delajte v moj spomin.*

*Potem pa šel z apostoli na Oljsko je goro
in ko učil jih je gredoč, mu v duši bilo je hudo.*

*Na vrtu Getsemani jih zad za lučaj pusti,
naprej gre molit žalosten, krvavi pot poti.*

*Ko molil trikrat je tako, k učencem gre nazaj,
ne spite več, jim je velel, ker izdajalec pride zdaj.*

*Prišel je Juda Iškarijot, velika z njim drhal,
s poljubom Juda Jezusa sovražnikom izdal.*

*Pred Ana, Kajfa, Jezusa privlečejo z vrvmi,
tožeč ga pred cesarem, da hujska vse ljudi.*

*K Herodu pošlje ga Pilat, Herod pa spet nazaj,
ko toži ljudstvo Jezusa, ne uganete zakaj.*

*Ga bičajo, ga kronajo, ga s trnjem bijejo,
Judje pa le križaj ga, na vso moč vpijejo.*

*Pilat obsodi ga na smrt, umije si roke,
na rame rablji Jezusu križ težki nalože.*

*In mater svojo sreča z njim, Veronika da prt,
obraz obriše Jezus si, ko je zmučen in potr.*

*Križ nese Simon Jezusu, ko tretjič pade že,
jeruzalemske usmiljene tolaži še žene.*

*Ko na Kalvarijo prispo, obleko mu vzemo,
pijače z žolčem mešane še piti mu dajo.*

*Pa ga pribijejo na križ med dva razbojnika,
da ga tako osramote kot njih predstojnika.*

*Na križu za sovražnike še Jezus molil je
in desnemu razbojniku še raj dovolil je.*

*Mariji "glej Tvoj sin" veli, Janez mater glej,
nato nastala je tema in noč po zemlji vsej.*

*Zavpije Jezus še "moj Bog, zakaj si zapustil me"
z bolečim glasom kliče spet, oh žeja v ustih je.*

*"Dopolnjeno je" še veli "Oče v tvoje roke zdaj
svojo dušo izročim" in nagne glavo in umre.*

*In zemlja strese se, z gore se skale privale,
in grobi se odpirajo in mrtvi se bude.*

*Pretrga zagrinjalo se od vrha pa do tal
in stotnik, ki je čuval tam pomenljivo je dejal,*

*Ta, ki zdaj umira tu v potresa svet temin,
resnično bilo je in bo, da res je Božji sin.*

*Ko s sulico odpre vojak še Jezusovo stran,
priteče kri in voda še iz globokih srčnih ran.*

*S križa snela sta Jezusa, zvečer dospela sem,
Erimatejec Jožef in z njim učenec Nikodem.*

*Mariji položila sta v naročje mrtvega,
v tančice ga povila sta, v grob položila ga.*

*Zavalili kamen so pred grob in se povratili,
vojaki grob zastražili, ga zapečatili.*

(tipkopis Andreja Demšarja)

Jezus vstane od mrtvih

*Ko v grobu Jezusa telo leži, vojaštvo ga tam straži,
pred pekel duša pohiti, pravične tam tolaži.*

*Jezus na Veliko noč, ko kamen odvali se,
iz groba gre na lastno moč, ko zarja sveti se.*

*In ženam angel govori, kaj da se bojite,
Gospod je vstal in spet živi učencem sporočite.*

*Ko grede jim Jezus sam častiljiv pride jim naproti
in blage žene k nogam se vržejo Dobroti.*

*Učencem se na večer prikaže še v nedeljo,
pozdravi jih "Vam bodi mir" in to jim da povelje.*

*Prejmite svetega Duha in komur grehe odpustite,
mu odpuščeno bo, ne pa, če greh mu zadržite.*

*Simonu Jezus govori, odslej boš Peter skala,
na tebi cerkev naj stoji, ne bo se omajala.*

*Ker ljubiš me, ti dam oblast, vse vernike, duhovne
in pošljem ti vso čredo past, vsa jagnjeta in ovne.*

*Apostoli stopite ven, učite vse narode,
nevernik vsak bo pogubljen, zveličan vernik bode.*

*V nebo štirideseti dan spet Jezus gre k očetu
in svetega Duha čez dan deseti pošlje svetu.*

*Apostole on razsveti in jih potrdi v veri,
ki v svetu med vse ljudi in narode se širi.*

*V vse kraje pojdite sveta, vse narode učite,
V boga Očeta, Sina in Duha v imenu jih krstite.*

(tipkopis Andreja Demšarja)

Rokopis voščila v katalogu Cleri

G. Matevžu Tavčarju

*Patron naj sveti naj Matija vse čilosti pero navija,
da milost božja in dobrot razsvetljuje žarko tvoja pota,
da doživiš še pol stoletja in glave svoje cvetja, cvetja.
Tedaj pa ob počitka grobi, naj angel božji naj zatrobi.
Le pridi v raj prijatelj zvesti, tron čaka te na zlatem mesti.
Oj, da bi se tako zgodilo, to je prijatelja voščilo...
Da dela dobra bodi starka, kot nova Noetova barka.
Tako gospodu se dekanu, glasi voščilo k imendanu!*

Anton Hribar

(arhiv župnije Zali Log)

Voščilo na dopisnici

Dragi gospod Anton!

*Kakor tvoj sveti Anton si živel v samoti:
na Krasu in na kamniški planoti,
v zalološki tišini in na korinjski višini
in delal si za božji lon....
Da bo še večji kras nebeške krone,
naj te Gospod še ne presadi med svete Antone.*

Tvoj vdani Matevž Tavčar

Poljane, 15. 1. 1949

(arhiv Filipa Mohoriča)

Pesem v rokopisu A. Hribarja je napisana ob poroki
na Zalem Logu kot darilo mladoporočencema

Novoporočencema Leopoldu Košmelju in Miciki, roj. Ferlan

26. novembra 1919

*Prečudne zgodbe se gode
današnji dan po sveti,
celo o takih govore,
da ni jih moč verjeti.*

*To pa se je zgodilo pač,
kar stara je navada,
da devo vprašal je snubač,
če ga ima kaj rada?*

*Ker ženin naš je fant zato,
zanj Mici je nevesta!
In sklenejo vsi brž tako:
No, pa naj skupaj gresta!*

*In združil je današnji dan
res v srečen zakon Vaju
brhka kot Eva in Adam
stojita v sreče raju!*

*Zato ne jejta od sadu,
kar Bog je prepovedal,
ne tešita si tam gladu,
kjer zlodej bi posedal!*

*Strasti si ne dražita kač
nikdar in nikoli,
iz zlata zraste korobač,
iz radosti pa boli!*

Kar trdi mož, dej žena: da!

*Mož kima žene volji,
vlecita v slogi voz oba
v navkreber in nizdoli.*

*Če ženi vpeha se korak,
potegni mož krepkeje;
če možu se ustavlja vlak,
vpri žena se močnejše.*

*In vaša hiša trdna bo
na vseh četverih voglih
podprta z združeno močjo
četverih ram okroglih.*

*Poglejte, ta je zakon vzor!
porečejo sosedje, saj
nad vama pasli skoz
vsi bomo radovedje.*

*Vidva pa porečeta nam:
Za naju ne skrbite!
Ni radovednosti vas sram?
Kot midva, tok živite!*

(arhiv Martine Košmelj Wagner)

Čestitka Antona Koritnika, brata njegove
gospodinje Marjance, gospodu Hribarju.

Zanimiva je zato, ker opisuje prijateljstvo mnogih, ki so ga obiskovali na Zalem Logu,
in ljudi, ki so bili gospodu Hribarju blizu.

Dragi Tone zaliloški v župniji starološki!

*Tole dajem Ti na znanje: Tvoje sem prejel pisanje,
razveselil se novice, da krepkejša so nožice,
kar še manjka ti do zdravja, podeli naj moč ti kravja:
mleko pa koruzni žganci, tvoji stari, dobri znanci.
Jaz pa tukaj samotarim, trebuh pasem in lenarim.
Kadar tu mi bo prevroče, avto z mano priropoče,
gor v dolino vašo hladno, to najbolj mi bo prikladno.
Tam me voda bo hladila, cvička kapljica krepila.
Zdaj pošiljam vsem pozdrave – naj dosežejo vas zdrave –
Tebi, Franci in Marjanci, vsem, ki ljubi so mi znanci:
To so šolski oča, mati, ki otroke uči ta brati
in pa Šrajova gospa, ki Slovenca brati zna;
Martinvrharice vrle, ki so s putrom me podprle.
Vsem kličem iz srca: Bog povrni do vrha!*

Tone Koritnik

(tipkopis v arhivu župnije Zali Log)

Voščilo v rokopisu v katalogu Cleri

Voščilnica

*Joževi, al še neveste, da spet v novo leto greste?
A, tako?! Tako, tako! Jaz pa vam želim samo,
Da vam bi bilo srečno, tukaj časni in tam večno.*

*Ko bi ne bilo novih let, ne bilo bi fantov in deklet,
Samo še starost gnila, čez svet bi se plazila.
Boga pa nam ob novem leti, podkev obnovi na peti.
Naj jo obnovi! Tebi, vsaj družini po potrebi,
da bi vsi hodili srečni v časni in po poti večni!*

(arhiv župnije Zali Log)

Rokopis v katalogu Cleri

Žerjavi

*Žerjav je tič selivka, ko dom se mu pomrazi,
kot žaba je selivka, pa jo na jug odlazi.
In tam na toplem jugu, po sebi se razume,
živijo tiči drugi, ki polne so jih šume.*

*In tam v naravi pestri, pa pri obilni hrani
se z njimi brati, sestri, žerjav – kedo mu brani.
Tako pač na obiske sprejema pave, noje,
šizoliske in marokanske šoje.*

*Velja pa to o ženstvu, ki dom svoj izmenjava,
da čisto ni v plemenstvu – to priča je narava.
Pa no, saj je v naravi, uverja jutra glas me,
priznavajo žerjavi, da niso čiste pasme.
A tistim se začudi, ki ljubijo žerjave,
da bi še oni tudi ostali pasme prave.*

*Slovenec, ti si čuden, ki v trmi prestrupenski,
kot stari mesec gruden, v pomoti že jesenski.
Ne moreš še verjeti, da nisi čisto rasen,
četudi za objeti, postavno lep in krasen.*

*Tevtonu si robotal in Obru delal tlako,
s Turčinom se pobotal in Lahu skubil dlako.
In v zadnji vojski Rusi, Madžari in drugi vandalini
z nasiljem in poiskusi so tvojo kri kalili.*

*Pri tem pa ti Slovenec, češ biti pasme čiste,
kot v listu klop gosenic in kot v oмотku gliste.
Da ti izpodmaknem vero, ki je zanič, nepravda,
pa dajem za primeru le tiča ti žerjava.*

(arhiv župnije Zali Log)